

Comisia de etica a INFLPR

Raportul Comisiei de Etica a INFLPR privind sesizarea 1260/15.04.2019, actualizata cu nr. 2133/01.07.2019

A. Prezentarea succintă a sesizării

Pe adresa Comisiei de Etică a INFLPR (numita în continuare „Comisia”) s-a primit o sesizare din partea Dr. Andrada Lazea-Stoyanova, în care se semnalează o posibilă încălcare a regulilor de etică în cercetare. Sesizarea vizează lucrarea „*Composite polyethylene terephthalate track membranes with thin teflon-like layers: Preparation and surface properties*”, apărută în Applied Surface Science, Vol. 476, 15 Mai 2019, Pag. 452-459, autori V. Sătulu, B. Mitu, A.M. Pandelescu, S.I. Voicu, L. Kravets, G. Dinescu. Sesizarea este însoțită de o copie a articolului, corespondența dintre autoarea sesizării și primul autor, respectiv autorul corespondent al articolului, precum și imagini de microscopie electronică. În sesizare se solicită și audierea de către Comisie.

Comisia a informat în termenul impus de regulament persoanele menționate în sesizare și a procedat la analiza sesizării conform regulamentului.

Comisia a solicitat și a primit puncte de vedere scrise din partea primului autor, Dr. Veronica Sătulu, respectiv din partea autorului corespondent Dr. Bogdana Mitu. De asemenea, Comisia a solicitat și primit informații suplimentare de la Dr. Lazea-Stoyanova și Dr. Mitu referitoare la sesizarea primită.

Comisia a decis prin vot unanim audierea autorului sesizării, a primului autor și autorului corespondent al articolului. Audierea a avut loc în data de 18 iulie 2019 în prezența tuturor membrilor comisiei.

B. Conținutul sesizării

Sesizarea semnalează următoarele posibile încălcări ale normelor de etică în cercetare:

1. Încălcarea dreptului de coautor al Dr. Lazea-Stoyanova la articolul mai sus menționat.
2. Se menționează că imagini de microscopie electronică au fost incluse în articol (Figura 2) fără acordul Dr. Lazea-Stoyanova care se consideră autorul de drept al acestora.
3. Încălcarea bunelor practici privind co-autoratul lucrărilor de cercetare prin excluderea Dr. Lazea-Stoyanova din lista de co-autori. Dr. Lazea-Stoyanova afirmă că Dr. Sătulu i-ar fi comunicat verbal la înmânarea probelor de analizat prin microscopie electronică (SEM) că va fi coautor al unei lucrări științifice care va rezulta.
4. În urma solicitării de informații suplimentare, Dr. Lazea-Stoyanova a sesizat și prezentarea eronată a unor imagini SEM din Figura 2 a articolului menționat.

C. Analiză argumentativă a aspectelor semnalate în sesizarea 1260

1. Privind afirmația autorului sesizării „însușirea rezultatelor mele” referitor la includerea în articolul menționat a unor imagini SEM (Figura 2 din articol), în urma analizei sesizării, a răspunsurilor scrise și a discuțiilor din cadrul audierilor, Comisia constată:

- a. Facilitatea experimentală de microscopie electronică din INFLPR are statut de infrastructură comună de cercetare, disponibilă pentru toți cercetătorii INFLPR pe baza accesului egal și echitabil în baza unor protocoale interne. Grupurile de cercetare accesează această infrastructură prin persoane desemnate la nivel de laborator sau grup de cercetare, denumite generic „operator”. Operatorii, desemnati de laboratoare/grupuri de cercetare, sunt persoane din INFLPR care au urmat un curs de specialitate, in vederea efectuării de activități de microscopie electronică în cadrul unor cercetări desfășurate in INFLPR.
 - b. Imaginile SEM achizitionate in 07.03.2017 si 27.09.2017 au fost obtinute de catre Dr. Lazea-Stoyanova, in calitate de operator SEM, la solicitarea Dr. Sătulu, care nu avea aceasta calitate.
 - c. In cursul audierii, Dr. Lazea-Stoyanova a mentionat ca au mai existat cazuri in care a furnizat imagini SEM unor grupuri de cercetare, care au publicat ulterior lucrari in care dumneaei nu a fost trecuta in lista de autori.
 - d. In punctul de vedere formulat de Dr. Sătulu, dumneaei a precizat ca „in pozitia mea de operator al facilitatii XPS nu pretind calitate de coautor numai pentru inregistrarea spectrelor, ci doar daca contributia mea este semnificativa, adica studiul, procesarea si interpretarea spectrelor inregistrate” si da un exemplu de articol in acest sens, in care a fost trecuta la „Acknowledgements”.
2. Referitor la aspectele privind posibila nerespectare a bunelor practici privind co-autoratul lucrărilor științifice prin excluderea d-nei Lazea Stoyanova din lista de coautori ai articolului publicat în Applied Surface Science, volumul 476, paginile 452-459, din mai 2019, în urma analizei sesizării, a răspunsurilor scrise și a discuțiilor din cadrul audierilor, Comisia constată:
- a. Comisia ia notă de normele de bune practici recomandate de Editura Elsevier, editorul jurnalului Applied Surface Science, în care se argumentează că includerea in lista de co-autori se face pe baza unor contribuții semnificative la „concepție și design”, „achiziție de date”, „analiza și interpretarea datelor” incluse in articolele trimise spre publicare.
 - b. Comisia ia notă de afirmația Dr. Lazea-Stoyanova conform căreia din discuțiile prealabile achizitiei imaginilor SEM dedicate studiului care a stat la baza articolului sesizat, Dr. Sătulu i-ar fi specificat verbal Dr. Lazea-Stoyanova ca va fi coautor al articolului stiintific ce va rezulta. În cadrul audierilor Dr. Sătulu a negat această afirmație.
 - c. Comisia ia notă de afirmațiile primului autor, Dr. Sătulu și ale autorului corespondent, Dr. Mitu conform cărora contribuția d-nei Lazea Stoyanova la realizarea articolului nu poate fi apreciată ca fiind „semnificativa”. Autorii principali afirmă de asemenea, că decizia privind lista finală de coautori a fost luată în cadrul unei discuții între participanții la elaborarea lucrării. De la această discuție a fost exclusă însă Dr. Lazea-Stoyanova. In timpul audierii, autorii principali au mentionat că nu a existat niciun interes al Dr. Lazea- Stoyanova pentru conținutul specific al studiului publicat in Applied Surface Science, ceea ce a contribuit la neincluderea dumneaei in lista de autori. Dr. Lazea-Stoyanova a afirmat in timpul audierii ca nu a fost solicitata pentru analiza imaginilor SEM si nici dumneaei nu a solicitat informatii si nu s-a implicat in cercetarea stiintifica pentru care imaginile SEM au fost achizitionate.
 - d. În cadrul INFLPR nu există inca un ghid specific privind co-autoratul lucrărilor de cercetare și statutul din punctul de vedere al contribuției la articolele de cercetare

- e. al persoanelor autorizate să opereze diferite infrastructuri comune de cercetare din institut deoarece nu s-au mai înregistrat astfel de cazuri până acum deși infrastructura comună de cercetare există de câțiva ani.
 - f. În varianta finală a articolului, contribuția Dr. Lazea-Stoyanova este evidențiată prin mulțumiri incluse în secțiunea Acknowledgments. Pe parcursul audierii, Dr. Lazea-Stoyanova a menționat că nu mai dorește să fie coautor al lucrării, ca urmare a unor erori pe care le-a sesizat în Fig. 2 și în interpretarea acesteia, dar nu este mulțumită nici cu includerea la secțiunea „Acknowledgements” a lucrării.
3. Privind sesizarea unei posibile falsificări a unor date experimentale prezentate în Figura 2 a articolului menționat, în urma analizei sesizării, a răspunsurilor scrise și a discuțiilor din cadrul audierii Comisia constată următoarele:
- a. În sesizare se afirmă că Figura 2f prezintă în mod incorect spatele membranei fiind în fapt o imagine a părții active a membranei. Se semnalează de asemenea o diferență între dimensiunea porilor raportați în Figura 2f și cei mășurați de Dr. Lazea-Stoyanova (780 nm față de 560 nm).
 - b. Autorul principal și autorul corespondent afirmă în cadrul audierii că Figurile 2a și 2f prezintă instanțe ale membranei la momentul inițial, înainte de iradiere și deci diferențierea între fața și spatele membranei nu are obiect, cele două fețe fiind complet identice înainte de iradierea cu plasmă. Concluziile privind evoluția în timp a porilor nu sunt afectate de diferența de mărime descrisă în sesizare.

Concluzii

1. Comisia constată că imaginile SEM achiziționate de Dr. Lazea-Stoyanova au fost utilizate în Figura 2 a lucrării Applied Surface Science, volumul 476, paginile 452-459, din mai 2019, fără ca numele să fie trecut în lista de autori ai lucrării.
2. Autorii lucrării de mai sus au considerat contribuția Dr. Lazea-Stoyanova insuficientă pentru a fi considerată una semnificativă, motiv pentru care i-au adus mulțumiri în secțiunea „Acknowledgements”.
3. În urma analizei sesizării, a punctelor de vedere și a informațiilor suplimentare, precum și a audierii persoanelor implicate, Comisia constată lipsa unei comunicări și a unei colaborări științifice în utilizarea și analiza imaginilor SEM achiziționate, precum și în elaborarea articolului în cauză, de care sunt responsabile ambele părți implicate.
4. Comisia apreciază că în lipsa unui ghid specific agreat la nivel de INFLPR, gradul de substanțialitate a contribuției unui operator de facilități INFLPR la un articol de cercetare este dificil de cuantificat în mod obiectiv, iar această responsabilitate revine autorilor articolului științific.
5. Sesizarea privind prezentarea eronată a datelor din Figurile 2a și 2f nu se confirmă din analiza legendei Figurii 2 și argumentelor prezentate de părți. Din legenda Figurii 2 reiese că Figurile 2a și 2f reprezintă imagini SEM ale membranei suport inițiale, înainte de depunere prin magnetron sputtering, Figurile 2b-2e reprezintă imagini SEM ale părții active, iar Figurile 2g-2j sunt imagini SEM ale părții neexpușe la plasmă. O confuzie ar putea rezulta din neconcordanța dintre legenda Figurii 2 și textul inclus în Figura 2.

Măsuri și sancțiuni

1. Comisia de etică va notifica Consiliul Științific al INFLPR privind necesitatea elaborării unui ghid de bune practici pentru co-autoratul lucrărilor științifice rezultate în urma utilizării infrastructurilor comune de cercetare, cum ar fi, de exemplu, microscopia electronică.
2. Comisia de etică recomandă stabilirea, pe viitor, a unei înțelegeri clare, scrise, între autoarea sesizării și persoanele sesizate în care se menționează dreptul de coautorat în funcție de volumul, importanța rezultatelor și a contribuției fiecărui participant la cercetarea în cauză.
3. Comisia consideră că în acest caz nu se impun sancțiuni.

Prezentul raport de analiză a fost aprobat prin votul a 7 membri ai Comisiei de Etică, 1 abținere și 1 vot împotriva al Dr. Catalin Ticos, al cărui punct de vedere distinct, formulat în nume propriu, este menționat împreună cu acest raport.

29.08.2019

Dr. Nistor Magdalena
Presedinte al Comisiei de Etica a INFLPR

Sorin Slafciu,
Consilier juridic al INFLPR

Punct de vedere al Dr. Catalin Ticos

CM Ticos, membru deplin si cu drept de vot in Comisia de Etica am votat impotriva raportului cat si a rezolutiei acestuia de a nu aplica sanctiuni. Consider ca dupa analiza dovezilor scrise prezentate de ambele parti (Dna A. Lazea-Stoyanova si Dle B. Mitu si V. Satulu) precum si dupa audierea partilor, sunt intrunite clar conditiile prevazute in articolul 2.1 (2) c) din Legea 206/2004 cu modificarile ulterioare si anume: "inclusiunea în lista de autori a unei publicații științifice a unuia sau mai multor coautori care nu au contribuit semnificativ la publicație ori excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație".

Consider ca cele 10 imagini prezentate in figura 2 din articolul publicat in Applied Surface Science, realizate de Dna Lazea-Stoyanova asa cum a fost confirmat de autorul corespondent al lucrarii (Dna Mitu), sunt o contributie semnificativa pe care se bazeaza concluziile stiintifice ale lucrarii. In urma acestei constatari consider ca trebuia aplicata primului autor si autorului corespondent (respectiv Dlor Mitu si Satulu) o sanctiune sub forma de avertisment.

Nesanctionarea unor astfel de practici lipsite de etica in cercetare creaza un precedent periculos prin care se tolereaza faptul ca unii cercetatori sa beneficieze de roadele muncii lor prin mentionarea lor in publicatii iar altii sa fie dati la o parte in mod voit si sa nu apara in lista de autori, in ciuda contributiei pe care o aduc lucrarii. De altfel, se constata ca autorii lucrarii (Dnele Mitu si Satulu) au constientizat aceasta stare de fapte si au incercat in extremis sa repare oarecum aceasta nedreptate prin demersul facut catre editorii revistei, de a modifica articolul deja aparut si a include la final, in sectiunea de Acknowledgments, multumiri Dnei Lazea-Stoyanova. Dar nu este suficient.

Referitor la sesizarea unei posibile falsificări a unor date experimentale prezentate în Figura 2 a articolului din ASS, mentionata in raspunsul scris al Dnei A. Lazea-Stoyanova in urma interpelarii de catre Comisia de Etica, constat ca exista intr-adevar o neconcordanță in explicarea figurilor (2a) si (2f), intre textul figurii si legenda figurii. Totusi, este clar ca ambele imagini (2a) si (2f) provin din aceeasi poza obtinuta la SEM, fiind doar decupaje dintr-o singura poza initiala, asa cum a demonstrat Dna A. Lazea-Stoyanova in atasamentul cu poza originala SEM. Aici este interpretabil daca aceste doua imagini pot descrie simultan atat fata activa („activ side”) cat si fata verso a membranei („back side”). Problema majora se observa insa la manipularea scalei pozelor (2a) si (2f). Pentru a dovedi efectul stiintific in cauza despre care se face referire in articol, si anume reducerea diametrului porilor prin expunerea la plasma, pozele (2a) si (2f) au fost augmentate probabil in mod voit, pierzandu-se scala originala. In acest fel s-a indus ideea ca porii initiali au un diametru mai mare, iar in urma expunerii la plasma diametrul lor scade considerabil. Ceea ce nu este in acord cu ceea ce se observa in pozele SEM originale prezentate de Dna A. Lazea-Stoyanova, unde scaderea are o magnitudine mult redusa. Asadar imi mentin pozitia legata de sanctionarea prin avertisment scris a primului autor si a autorului corespondent.

Mentiune: Acest punct de vedere a fost inregistrat intr-o versiune preliminara in data de 23.07.2019 la Comisia de Etica a INFLPR.

Semnatura

Data semnaturii

Dr. Ticos Catalin